

Стенографски дневник

(11)

4. заседание

Сряда, 11 февруари 1948 г.

Открито в 15 ч. 50 м.

Председателствувал подпредседателят д-р Георги Атанасов

Секретар: Тодор Тихолов.

СЪДЪРЖАНИЕ:

Съобщения:

Почитане паметта на починалия казанлъшки народен представител Иван п. Димитров 15
Отпуски 15
Законопроекти 15

Стр

Дневен ред:

1. Законопроект за трудово-стопанска мобилизация. (Примане на второ четене) 15
Дневен ред за следващото заседание 17

Стр.

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: (Звъни) Присъствуват нужното число народни представители. Откривам заседанието.

(От заседанието отсъствуват следните народни представители. Анастас Циганчев, Ангел Бъчваров, Андрей Михайлов, Андрей Пенев, Атанас Николов, Атанас Биволарски, Билял Мурадов, Борис Костов, Васил Петков, Василев, Васил Ацев, Веселин Дашии, Вида Димитрова, Василева, Витан Андреев, Вълчо Цанков, Георги Божков, Георги Желев, Генев, д-р Георги Петков, Грудя Атанасов, Деню Попов, Димитър Запрянов, Димитър Чорбаджиев, Димитър Греков, Димитър Паунов, Димитър Трифонов, Димо Костадинов, Диню Тодоров, Дойчо Чолаков, Дойчо Сербезов, Дойчо Досев, Дойчо Шипков, Драган Стоянчов, Иван Попов, Иван Костадинов, Иван Зурлов, Иван Масларов, Илия Кемалов, Илия Добрев, Илия Бояджиев, Исмаил Сарходжов, Йордан Петков, Йордан Г. Попов, Коста Лулчев, Коста Крачанов, Костадин Денев, Костадин Димов, Крум Славов, Крум Миланов, Кръстю Николов, Любен Гумеров, Марин Маринов, Мата Тюркеджиева, Нелялка Душкова, Никола Разлоганов, Никола Балканджиев, Никола Минчев, Никола Георговски, Никола Янев, Попов, Павел Цолов, Пело Пеловски, Петър Анастасов, Петър Бомбов, Петър Запрянов, Петър Ковачев, Петър Панайотов, Петър Пергелов, Сава Дълбоков, Сотир К. Георгиев, Спас Христов, Станка Христова, Станю Василев, Стефан Ковачев, Стойне Христов, Стоян Гюров, Стоян Петровски, Стоян Делчев, Тано Цолов, Тодор Савов, Тодор Янакиев, Тою Желев, Трифон Тодоров, Черню Праматаров, Юсени Шолев и Янчо Девелджиев)

Г-да народни представители! Дълга да съобща на Великото народно събрание една печална вест: нашият колега и другар, казанлъшкият народен представител Иван п. Димитров, вчера е починал. Моля да почетем паметта му със ставане на крака. (Всички стават прави, запазвайки едноминутно мълчание)

Съобщавам на г-да народните представители, че председателят на Великото народно събрание е разрешил отпуск на следните народни представители: Билял Мурадов — 2 дена, Борис Костов — 4 дни, Ганю Златинов — 1 ден, д-р Георги Петков — 3 дни, Димо Казасов — 1 ден, Иван Андреев — 2 дена, Константин Русинов — 2 дена, Лалю Ганчев — 6 дни, Михаил Петров Попов — 1 ден, Петко Иванов Търпанов — 2 дена, Петър Анастасов — 4 дни и Раденко Видяски — 2 дена.

Освен това необходимо е съгласието на Великото народно събрание за разрешаване допълнителен отпуск на следните народни представители, които вече са ползували по 20 дни отпуск, а именно:

Народният представител Крум Димитров Славов моли да му се разреши 3 дни отпуск. Същият досега е ползувал 21 дни. Ония г-да народни представители, които са съгласни да се разреши на народния представител Крум Димитров Славов допълнителен отпуск от 3 дни, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Народният представител Никола Разлоганов моли да му се разреши 15 дни отпуск. Същият досега е ползувал 14 дни. Ония г-да народни представители, които са съгласни да се разреши 15 дни допълнителен отпуск на народния представител Никола Разлоганов, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Народният представител Петър Иванов Запрянов моли да му се разреши 1 ден отпуск, след като е ползувал вече 31 дни. Ония г-да народни представители, които са съгласни да се разреши на народния представител Петър Иванов Запрянов допълнителен отпуск 1 ден, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Съобщавам на г-да народните представители, че са постъпили в бюрото на Великото народно събрание следните нови законопроекти:

От група народни представители — законопроект за Президиума на Народното събрание.

От Министерството на вътрешните работи — законопроект за народните съвети.

От същото министерство — законопроект за закриване на Главната дирекция за изграждане и възстановяване на столицата.

От Министерството на правосъдието — законопроект за изпълнение на приложение VI от договора за мир.

От същото министерство — законопроект за изменение на закон за улесняване сливането на кооперативните сдружения.

От същото министерство — законопроект за преквърляне за творите, поправителните домове и възпиталнищата от Министерството на правосъдието към Министерството на вътрешните работи.

От Държавната планова комисия — законопроект за преноса на превоза.

От Комитета за наука, изкуство и култура — законопроект за изменение и допълнение на наредбата-закон за разпространение на вестниците и периодическите издания.

От Министерството на труда и социалните грижи — законопроект за фонда „Отдых и култура“.

От Министерството на железопътните, автомобилните и водните съобщения — законопроект за изменение и допълнение на закон за уредба и управление на българските държавни железници и пристанища.

От Министерството на земеделието и горите — законопроект за отстъпване безвъзмездно държавен машинен инвентар на трудов кооперативни земеделски стопанства.

От Министерството на търговията и продоволствието — законопроект за държавен монопол на петролните продукти.

От Министерството на финансите — законопроект за обезщетяване на български поданица за вземанията им срещу румънски поданици.

От Министерството на народната отбрана — законопроект за безвъзмездното отстъпване на Военно-издателския фонд недвижим имот, съставляващ парцел IV. 4, в квартал 508, по регулационния план на гр. София, собственост на държавата — Министерството на народната отбрана.

Тия законопроекти ще бъдат раздадени на г-да народните представители и поставени на дневен ред.

Пристъпваме към разглеждане на определения за днешното заседание дневен ред:

Второ четене на законопроекта за трудово-стопанска мобилизация.

Моля докладчика да докладва законопроекта.

Докладчик Тодор Тихолов (с): (Чете)

ЗАКОН

за трудово-стопанска мобилизация.

Председателствуваш д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с заглавието на законопроекта, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Тихолов (с): (Чете)

Чл. 1. Отменяят се законите за гражданската мобилизация и за Върховния стопански съвет.

Правата и функциите, възложени досега по който и да било закон на председателя на ВСС или на ВСС, с изключение на онези, които се поемат от председателя на Държавната планова комисия, се прехвърлят на министър-председателя или на упълномощен от него министър.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 1 от законопроекта, както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър Добри Терпешев: В чл. 2, който следва да се докладва, предлагам да се внесе едно допълнение — след алинея първа да се прибави нова алинея втора със следния текст: (Чете) „Министерският съвет може да мобилизира трудово-стопански специалисти и над 50-годишна възраст.“

Христо Лилков (зв): Има го това.

Министър Добри Терпешев: В алинея първа на чл. 2 се казва, че Министерският съвет може да мобилизира трудово-стопански отделни лица или групи граждани за извършване на обществена работа от 18 до 50-годишна възраст. Сега ние прибавяме нова, втора, алинея — че Министерският съвет може да мобилизира за същите цели специалисти и над 50-годишна възраст.

Христо Лилков (зв): До колко годишна възраст, до 100-годишна възраст ли?

Министър Добри Терпешев: И над 50-годишна възраст.

Христо Лилков (зв): До 60-70-годишна възраст?

Министър Добри Терпешев: Аз съм на 64-годишна възраст. Няма да ме мобилизират, защото няма да мога да върша работа!

Христо Лилков (зв): Но то е изключение.

Ефрем Митев (с): Да има една пределна възраст.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има ли друго предложение по този член? — Няма.

Докладчик Тодор Тихолов (с): В такъв случай чл. 2 ще има следната редакция: (Чете)

„Чл. 2. Министерският съвет може да мобилизира трудово-стопански отделни лица или групи граждани от 18 до 50-годишна възраст за извършване на стопански или други работи от държавна или обществена полза.“

Министерският съвет може да мобилизира трудово-стопански специалисти и над 50-годишна възраст.

Могат да бъдат мобилизирани и чужди поданици, които имат местожителство в страната.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Пристъпваме към гласуване на чл. 2 с прибавената от г-н министър Добри Терпешев алинея втора.

Ефрем Митев (с): Но да бъдат годни и здрави.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Моля ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 2 така, както се докладва, с прибавената нова алинея втора за мобилизиране трудово-стопански на специалисти и над 50-годишна възраст, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Тихолов (с): (Чете)

Чл. 3. Министерският съвет може също така да постанови заемането за временно ползуване за държавна и обществена нужда на машини, дебитък, превозни средства и други съоръжения, както и на предприятия.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 3, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър Добри Терпешев: Разрешете ми по следващия чл. 4 да направя следното предложение. В чл. 2 приехме, че могат да бъдат мобилизирани трудово-стопански и специалисти над 50-годишна възраст. Те могат да бъдат пенсионери. Затова моля Народното събрание да се съгласи да се прибави към чл. 4 нова алинея втора със следното съдържание: (Чете) „В случаите на чл. 2, алинея втора, ако мобилизираните специалисти са пенсионери, същите могат да получават и пенсията си в ограничения от закона за пенсията размер.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: По този предложение иска ли някой думата? — Няма нкой.

Моля докладчика да докладва чл. 4 с предложената нова алинея втора.

Докладчик Тодор Тихолов (с): (Чете)

Чл. 4. Възнаграждението на трудово-стопански мобилизираните лица се определят според наличния блок, а на мобилизираните на държавна служба или на служба при местните народни съвети — съгласно закона за щатните табели на държавните служители.

Насмът на вестите за ползуване вещи и предприятия, съгласно предходния член, се определя от съответния министър в съгласие с Главната дирекция на цените.

В случаите на чл. 2, алинея втора, ако мобилизираните специалисти са пенсионери, същите могат да получават и пенсията си в ограничения от закона за пенсията размер.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 4, така както се докладва, заедно с прибавената нова алинея втора, отнасяща се до мобилизираните пенсионери, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Министър Добри Терпешев: Разрешете ми да предложа, чл. 5 от законопроекта, както е приет на първо четене, да бъде премахнат, защото тази материя се урежда с законопроекта за Президентула. Там се урежда тази материя и затова тук е излишно да се припокрива. Предлагам, чл. 5 да се заличи.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Има ли някой да внесе думата във връзка с предложението за премахването на чл. 5 от законопроекта? — Няма.

Докладчик Тодор Тихолов (с): Чл. 5 гласи: (Чете)

„Чл. 5. Във връзка с трудово-стопанската мобилизация или при друга належаща нужда Министерският съвет може да взема временни мерки в защита на държавни или обществени интереси. Тия мерки са задължителни за всички и се привеждат в изпълнение по начин, определен от Министерския съвет.“

Предложението на г-н министър Терпешев е, този член да се заличи.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ще гласувам. Ония г-да народни представители, които са съгласни с предложението на г-н министър Терпешев, чл. 5 от законопроекта да се заличи, макар и приет на първо четене, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Тихолов (с): Чл. 6 става чл. 5. (Чете)

„Чл. 5. По представяние на съответното министерство, с постановление на Министерския съвет, могат да бъдат освобождавани от военна мобилизация лицата, без които държавните служби и стопанските предприятия не могат да действуват правилно.“

В този случай на съответните длъжности или места могат да бъдат трудово-стопански мобилизирани и лица над 50-годишна възраст.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 6, който става чл. 5, след премахването на чл. 5, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Тихолов (с): Чл. 7 става чл. 6. (Чете)

„Чл. 6. Трудово-стопански мобилизиран, който без законни причини не се яви на работа или самоволно напусне работата, се наказва с тъмничен затвор.“

Същото наказание се налага и на ония, които откаже да изпълни възложената му работа.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 6, по-рано чл. 7, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Тихолов (с): Чл. 8 става чл. 7. (Чете)

„Чл. 7. Който не представя машини, дебитък, превозни средства и други съоръжения, за които е постановено да бъдат взети за ползуване съгласно чл. 3, се наказва с тъмничен затвор.“

Който укрива, повреди или унищожи такива вещи, се наказва съвместно с тъмничен затвор до 5 години и конфискации на вещите.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 7, по-рано чл. 8, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Тихолов (с): Чл. 9 става чл. 8. (Чете)

„Чл. 8. Неотменените досега разпоредения на Министерския съвет, станали във основа на законите за гражданската мобилизация или за Върховния стопански съвет, остават в сила до отменянето им в се считат издадени по този закон.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 8, по-рано чл. 9, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Докладчик Тодор Тихолов (с): Чл. 10 става чл. 9. (Чете)

„Чл. 9. Думите „Стопанска и гражданска мобилизация“ по всички закони и постановления на Министерския съвет, останали в сила след издаването на настоящия закон, да се четат „трудова-стопанска мобилизация.“

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с чл. 9, по-рано чл. 10, така както се докладва, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема.

Дневният ред за днешното заседание е изчерпан.

Бюрото на Народното събрание предлага, следното заседание да се състои утре, 12 февруари, 15 ч., със следния дневен ред:

Първо четене на законопроектите:

1. За Президиума на Народното събрание.
2. За народните съвети.
3. За изпълнение на приложение VI от договора за мир.
4. За преноса и превоза.
5. За изменение и допълнение на наредбата-закон за разпространение на вестниците и периодическите издания.
6. За закриване на Главната дирекция за изграждане и възстановяване на столицата.
7. За фонда „Отдых и култура“.
8. За изменение и допълнение на закона за уредба и управление на българските държавни железници и пристанища.
9. За отстъпване безвъзмездно държавен машинен инвентар на трудови кооперативни земеделски стопанства.
10. За държавен монопол на петролните продукти.
11. За обезщетяване на българските поданици за вземанията им срещу румънски поданици.

12. За изменение на закона за улесняване сливането на кооперативните сдружения.

13. За прехвърляне затворите, поправителните домове и възпиталницата от Министерството на правосъдието към Министерството на вътрешните работи.

14. За безвъзмездно отстъпване на Военно-издателския фонд недвижимия имот, съставляващ парцел IV. 4. в квартал 508, по регулационния план на гр. София, собственост на държавата — Министерството на народната отбрана.

Второ четене на законопроекта:

15. За изменение и допълнение на закона за таксите, събирани от Министерството на външните работи и от българските легации и консулства в странство.

Председателстващ д-р Георги Атанасов: Ония г-да народни представители, които са съгласни с така предложенния дневен ред от бюрото, моля, да вдигнат ръка. Мнозинство, Събранието приема. Закривам заседанието.

(Закрито в 16 ч. 10 м.)

Потпредседател: Д-р ГЕОРГИ АТАНАСОВ

Секретар: ТОДОР ТИХОЛОВ

Началник на стенографите: ТОДОР АНГЕЛИЕВ